

بسم الله الرحمن الرحيم

غزالی - صدرا ائتكيسنده

فلسفه - ادبیات و بیلیم

The influence of Ghazali-Sadra on
philosophy-literature and science

Ismail ceferli

ترجمه و تدوین (چتورین و یوزوملایان)

اسماعیل جفرلی

سومرنشر

۱۴۰۰

سرشناسه	: جعفرزاده، اسماعیل، ۱۳۳۶ خرداد -
عنوان و نام پدیدآور	: غزالی - صدرا انتکسینده فلسفه - ادبیات و بیلیم = The influence of Ghazali-Sadra on philosophy-literature and science / ترجمه و تدوین (چنویزن و یوروملایان) اسماعیل جفرلی.
وضعیت ویراست	: ویراست ۲.
مشخصات نشر	: تبریز: سومر نشر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۵۲۰ ص.
شابک	: ۱۲۰۰۰۰۰ ریال 978-600-8788-66-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت و عنوانی	: عنوان دیگر: غزالی - صدرا انتکسینده فلسفه - ادبیات و بیلیم (تأثیر غزالی - صدرا بر فلسفه - ادبیات و علم).
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۵۰۰ - ۵۰۹.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: غزالی، محمدبن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ ق. - نقد و تفسیر
موضوع	: صدرالدین شیرازی، محمدبن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ ق. - نقد و تفسیر
موضوع	: Sadraddin Shirazi, Mohammad ebn Ebrahim -- Criticism and interpretation
موضوع	: فلسفه اسلامی -- تأثیر
موضوع	: Islamic philosophy -- Influence
موضوع	: فیلسوفان اسلامی -- ایران
موضوع	: Muslim philosophers -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۴BBR
رده بندی دیویی	: ۱۸۱/۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۶۳۵۳۲

نام کتاب: غزالی صدرا انتکسینده فلسفه - ادبیات و بیلیم (تأثیر غزالی - صدرا بر فلسفه - ادبیات و علم)

نویسنده: اسماعیل جفرلی (جعفرزاده).

ناشر: سومر نشر

لیتوگرافی و چاپ، صحافی: چاپ اعظم تبریز.

نوبت چاپ و تیراژ: چاپ اول ۱۴۰۰، ۲۰۰ جلد. (بر مبنای تصحیح چاپ ۱۳۹۹ فلسفه و حکمت)

قطع کتاب و تعداد صفحه: وزیری، ۵۲۰ صفحه.

مرکز پخش: تبریز، انتشارات سومر نشر، تلفن تماس: ۰۹۱۴۳۱۱۲۶۸۰

تبریز، انتشارات اختر، خیابان طالقانی، روبروی مصلی، تلفن تماس: ۳۵۵۵۳۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۸۸-۶۶-۹

بهاء: ۱۲۰۰۰۰ تومان.

صفحه

فهرست

۹	قیساتمالار (اختصارات) و یازیلیش طرزی
۱۰	پیشگفتاری کوتاه برای چاپ دوم
۱۲	اؤنسؤز (ایکینجی باسقی)
۱۴	اؤنسؤز (بیرینجی باسقی)
۱۹	آذربایجان تورکجه سی نین یازی قایدالاری «۲۰۲۰ یازی قورالاری، اؤزت»
۲۱	۱. بؤلوم-کلاسیک اسلامی فلسفه
۲۲	۱-۱-اسلام فلسفه سینین دوغوشونا تاثیر ائدن فاکتورلار
۲۴	۱-۲-شرق ده اسلام فلسفه سی، الکندی
۲۵	۱-۳-ابوبکر محمد ابن زکریا الرازی
۲۷	۱-۴-فارابی، ایکینجی اؤیرتمن ویا معلم ثانی
۳۲	۱-۵-ابن سینا
۳۷	۱-۶-ابوریحان محمد ابن احمد البرونی الخوارزمی
۴۱	۲. بؤلوم-اسلامی فلسفه نین دیره ییش دورو
۴۱	۲-۱-غزالی
۵۲	۲-۲-غرب ده اسلام فلسفه سی
۵۲	۲-۳-ابن رشد
۵۵	۲-۴-اشراق فلسفه سی
۵۷	۲-۵-کلاسیک اسلامی فلسفه نین سون فیلسوفو شهروردی
۷۲	۲-۶-تهافت التهافت و حکمت الاشراق کتابلاری نین یازیلما تاریخلری
۷۴	۲-۷-ابن عربی
۸۰	۳. بؤلوم-فلسفه نین هزیمتی و ادبیات دا یانسیماسی
۸۰	۳-۱-فلسفه-یلیم و عاغل قارشتیلغی و فلسفه نین هزیمتی
۸۲	۳-۲-تهافت الفلاسفه نین ییغجام شکیلده محتواسی
۸۵	۳-۳-ابن رشد
۸۸	۳-۴-غزالی ابن رشد ارتباطیندا فرقلیلیکلر

- ۹۷ ۳-۵-فلسفه-تعلیم قارشیته آخیملار و غزالی نین سمبوللوغو
- ۹۹ ۳-۶-فلسفه-عاجیل قارشیتهلیغی نین ادبیاتا یانسیماسی
- ۱۱۷ ۴. بؤلوم-وحدت وجود و وحدت شهود (وارلیقدا بیرلیک و سترگی ده بیرلیک)
- ۱۱۷ ۴-۱-کلاسیک اسلامی فلسفه، و فلسفه و حکمتین، اسلام دونیاسیندا قدری
- ۱۱۹ ۴-۲-وحدت وجود قاورامی نین اورتایا چیخیش زمانی
- ۱۲۱ ۴-۳-وحدت وجود اصطلاحی نین مختلف دوشونورلرجه معنالاری
- ۱۲۳ ۴-۴-وحدت وجود اصطلاحی نین یئددی تورلو معناسی
- ۱۲۵ ۴-۵-تصوف-ون گلیشمه دؤنملری
- ۱۲۷ ۴-۶-ابن عربی و مایستر اکهارت نظرینده وحدت وجود
- ۱۳۵ ۴-۷-وحدت وجود گؤروشونون عنصرلری و ارکن دوغوملو وحدت وجود
- ۱۳۸ ۴-۸-وحدت وجود گؤروشونون تاریخسل دؤنملری
- ۱۳۹ ۴-۸-۱-ایلکین ویا گرچکچی وحدت وجود
- ۱۴۰ ۴-۸-۲-حلولچو وحدت وجود
- ۱۴۳ ۴-۸-۳-عرفانچی وحدت وجود
- ۱۴۹ ۴-۸-۴-جبرچی وحدت وجود
- ۱۵۰ ۴-۸-۵-اؤز گورلو کچو وحدت وجود ویا واراولوشچو وحدت وجود
- ۱۵۸ ۴-۸-۶-وحدت شهود ویا شهودچو وحدت وجود
- ۱۶۱ ۴-۸-۷-تشکیکچی وحدت وجود (وحدت تشکیکی وجود)
- ۱۶۵ ۴-۸-۸-انسانجیل وحدت وجود ویا ائلئشدریل وحدت وجود
- ۱۶۸ ۴-۹-عرفانچی وحدت وجود و وحدت شهودون ائلئشدریسی
- ۱۷۵ ۵. بؤلوم-ملامی لیک و ادبیات
- ۱۷۵ ۵-۱-ادبیات دا ملاملیک حرکتی
- ۱۷۹ ۵-۲-ملامی لیگین ائلئشدریسی
- ۱۸۲ ۵-۳-آیریلیقچی آخیم و ادبیات دا یاراتدیغی ساپمالار
- ۲۰۵ ۵-۴-بللی کسیملرین ساپمالارینی بوتون توپلوما عاید ائتمه خسته لیگی

- ۲۱۷ ۶. بۇلوم-چاغداش فلسفه، ائلئشديرل رئالیسم و ییلمسل ییلمگی
- ۲۱۷ ۶-۱- یئنی دونیا گۇرۇشلری و پارادایملار
- ۲۱۸ ۶-۲- تجروبی و آشقین (استعلایی ویا متعالی) ایدئالیسم و رئالیسم و ائلئشديرل رئالیسم
- ۲۲۱ ۶-۳- رئالیست اوتئولوژی نین تۇرلری
- ۲۲۶ ۶-۴- ییلمگی لئمه نین یوللاری
- ۲۲۸ ۶-۵- ییلمگی ییلمی تۇرلری
- ۲۳۵ ۶-۶- ائلئشديرل رئالیسم
- ۲۵۴ ۶-۷- شرق و غرب فیلسوفلاری آراسیندا آپاریلان ظاهری مقایسه لر
- ۲۵۶ ۷. بۇلوم- وجودچولوق (اصالت وجود) (وارلیق تملیلیگی)
- ۲۵۶ ۷-۱- صدرا و متعالیه حکمت حاقدا قیسا ییلمگی
- ۲۵۸ ۷-۲- ماهیت و وجودون اعتباریلیگی و اصالتی حاقدا گۇرۇشلر
- ۲۶۰ ۷-۳- وجود اصالتی حاقدا صدرانین قانیتی
- ۲۶۱ ۷-۴- وجودون اعتباریلیگی حاقدا اشراق شیخی نین قانیتلاری
- ۲۶۵ ۷-۵- وجودون اصالتی و ماهیتین اعتباریلیگی حاقدا برهان و ائلئشديریلری
- ۲۶۶ ۷-۵-۱- هلیه بسیطه قضیه سینین برهانی
- ۲۶۸ ۷-۵-۲- تشخص برهانی
- ۲۷۴ ۷-۵-۳- حضوری ییلم برهانی
- ۲۷۵ ۷-۵-۴- خارجی ائتکی برهانی
- ۲۷۶ ۷-۵-۵- فرقلی و متباین ماهیتلر و بیرلیک مسئله سی برهانی
- ۲۷۸ ۷-۵-۶- اک قانیتلار
- ۲۷۹ ۷-۶- صدراچیلارین ماهیت و وجود اصالتی نی اثباتلاما یۇنئملری
- ۲۷۹ ۷-۷- صدراچیلارلا گۇره فارابی و سهروردی وجود اصالتینه اینانیردی!
- ۲۸۵ ۷-۸- اشراق شیخی ماهیت-وجود قاوراملارینی اعتباری بیلر
- ۲۸۶ ۷-۹- اصالت وجود، صدرا اۇنجه سی حکیملرین باخیشیندا
- ۲۹۰ ۷-۱۰- گزیستانسیالیسم و صدرانین وجود اصالتی تئورسی
- ۲۹۵ ۸. بۇلوم- تشکیک وجود/ وجوددا تشکیک (وارلیقدا قوشقوجولوق)

پیشگفتار کوتاه برای چاپ کتاب

کتاب حاضر بر مبنای تصحیح کتاب «از غزالی تا صدرا فلسفه و حکمت و ادبیات (وحدت وجود و وحدت شهود)» برای چاپ آماده شده و در واقع چاپ دوم کتاب فوق الذکر، همراه با ویرایش جزئی در فصول اول و دوم و تغییراتی در بخش لغتنامه به منظور قابل فهم تر نمودن مباحث فلسفی انجام شده است، در اینجا اطلاعات کوتاهی به بهانه چاپ جدید ارائه می گردد. کتاب در کنار مطالب مربوط به سرفصل ها، دارای سه موضوع اصلی می باشد

اولین موضوع، اینست، وقتی فلسفه کلاسیک اسلامی بعد از غزالی دوران هزیمت را طی می کند عملاً کلیه مباحث و مسائل فکری اجتماعی، بجای فلسفه بر دوش ادبیات می افتد. در حالیکه در شرق در دوره فلسفه کلاسیک اسلامی و در غرب در دوره های بعدی، شاخه های مختلف مورد مناقشه فلسفه منجمله فلسفه اخلاق، سیاست، زبان، حقوق و دیگر مباحث، روشنگر مسیر بخشهای مختلف اجتماع و خصوصاً ادبیات و هنر بوده، و در شاخه های مختلف ادبیات مثل حکایت، داستان، فولکلور و نقد، پیشرفت های قابل ملاحظه ای بوجود می آید، با حادثه مقهوریت فلسفه و بار شدن آنها بر دوش ادبیات، طبیعی است که تمامی آنها نمی توانست در قالب و محدوده شعر و شاعری بگنجد، و همین باعث می گردد ادبیات نتواند این بار را تحمل کند و لذا حرکت های خارج از روال عادی، مثل ملامی گری، اباحه گری، تظاهر و مدح گویی، صوفی گری، جبر گرایی و قدر گرایی، اوتوپیا گرایی و بی تفاوتی به مسائل اجتماعی، به حرکت اصلی آن تبدیل شده و انحرافات ویژه ای بوجود می آید، این کتاب تلاش دارد باب و مدخلی بر اینگونه مباحث باز نماید.

موضوع دوم، مسئله وحدت وجود به عنوان یک جهان بینی می باشد، وقتی فلسفه عقب می نشیند، عملاً در بین جهان بینی های مختلف بجز این آموزه، جایی برای دیگر جهان بینی ها نمی ماند، باز اگر این مسیر بصورت طبیعی مراحل خود را طی می کرد، می توانست برای بخش بزرگی از مردم روشنگر و راهنما باشد، اما شکل گیری ناقص آن از یک طرف نوعی آموزه غیر متکامل از آن را بوجود آورد و از طرف دیگر همین آموزه بعدها به وحدت شهود غیر متکامل

تبدیل می گردد که عمدتاً یک تفکر ایده آلیستی و حتی آغشته به خرافات را بوجود می آورد. کتاب این موضوع را به عنوان یک مبحث فلسفی و اجتماعی به نقد می گذارد. موضوع سوم کتاب، فلسفه و به زبانی دیگر حکمت ابداعی ملا صدرا با نامهای اصالت وجود، تشکیک وجود، حرکت جوهری و تشان و غیره است، کتاب تلاش دارد چگونگی تبدیل و نحوه حرکت در این وادی را از وحدت وجود به تشان روشن نماید.